

Na otázku, či je politika vedou, či existujú politické vedy, odpovedajú mnohí jednoznačne tým, že politika nie je a ani nemôže byť vedou, mnohí naopak zdôrazňujú, že marxistická politika je založená na vede, že z nej vychádza. V súčasnom období sa veľmi zdôrazňuje potreba prehodnotenia historických, ekonomických, filozofických a iných spoločenských vied, ktorých vývin bol poznačený väčším či menším vplyvom kultu osobnosti. Sme aj svedkami prvých zaujímavých výsledkov tohto úsilia o tvorivý prístup k rozvíjaniu spoločenských vied.

Často sa hovorí o potrebe prehodnotenia rôznych oblastí politiky, spravidla sa však ešte rozpačito mlčí okolo stavu politických vied.

Aká je dnes skutočnosť? Všeobecne sa uznáva potreba politiky, ktorá by sa opierala o výsledky všetkých odvetví vedeckého poznania. O politických vedách, resp. o politickej vede ako samostatnej disciplíne sa však hovorí podstatne menej a zatiaľ dosť nespelo. Skutočnosť je dnes taká, že politické vedy nie sú u nás uznávané oficiálnymi vedeckými orgánmi ako samostatná vedecká disciplína, na vysokých školách sa pod týmto názvom nerozvíja veda. Tí, ktorí sa politickými vedami zaoberajú, vystupujú najčastejšie ako predstavitelia a pracovníci historických vied, ale aj ako pracovníci filozofických, právnych, sociologických či ekonomických vied. Nejde tu, samozrejme, iba o názov, o označenie. Nie je, pochopiteľne, žiadnou chybou, že sa v týchto vedných disciplínach venuje veľká pozornosť rozvoju politických vied. Nedostatkom je skôr to, že sa to deje takmer „ilegálne“ a hlavne nie dosť systematicky a koncentrovane.

V oficiálnych dokumentoch strany sa spravidla hovorí iba o úlohách historických, filozofických, právnych, sociologických a iných vied. O politických vedách sa nehovorí. A pritom je to často tak, že úlohy, ktoré dostávajú, sú predovšetkým úlohami politických vied.

Čo sú to politické vedy, aký je ich vzťah k iným spoločenským vedám, existuje vôbec politická veda, čo je jej predmetom a metódou? Od čoho závisí jej konštituovanie v samostatnú vedeckú disciplínu? Možno takúto úlohu vôbec stanoviť a splniť? Takéto a niektoré ďalšie otázky by som chcel nastoliť v tejto svojej úvahe, ktorá chce byť len začiatkom diskusie, a nie odpoveďou na položené otázky.

1. Čo sú politické vedy, aký je ich súčasný stav, ako sa dnes vo svete poníma politická veda?

Politika oproti iným spoločenským činnostiam má mnoho osobitností, ktoré značne komplikujú konštituovanie sa vedy o politike. Politikou je dnes preniknutý prakticky všetok spoločenský život, aj keď si to nie vždy uvedomujeme. Jej realizovanie v podstatnej miere ovplyvňuje takmer každú stránku života všetkých ľudí, či už v podobe mzdovej politiky, cenovej politiky, medzinárodnej politiky

a mnohých ďalších politických oblastí. Politika v porovnaní s inými spoločenskými činnosťami a s inými formami poznávania a pretvárania spoločnosti je vo veľkej miere poznačená subjektívnymi vplyvmi a stanoviskami, ktorých sa nezriedka aj skúsený politik ťažko vyvaruje.

V politike sa viac ako v iných spoločenských činnostiach stretávame s nemožnosťou oddeliť od seba teoretické skúmanie a praktickú realizáciu. Vzťah teórie a praxe v politike je v istom smere podstatne tesnejší, súčasne však aj komplikovanejší ako vo všetkých iných odboroch spoločenskej činnosti. To je značná výhoda, ale zároveň i značná nevýhoda pre rozvoj politickej vedy. Je takmer vylúčená možnosť experimentovania, značne skomplikovaná možnosť vedeckej abstrakcie a objektívnej analýzy. Vývin politických vzťahov sa nedá zastaviť. Viac ako inde hrozí tu nebezpečenstvo subjektivismu a svojvoľného zaobchádzania s pojmami, od čoho je iba malý krôčik k frázerstvu. Všetko to nesporne sťažuje konštituovanie sa politickej vedy ako samostatnej disciplíny.

Vzrastajúci dosah politiky v živote každého človeka však túto potrebu zvyšuje. Jednako je však problém, či je vôbec možné politickú vedu utvoriť.

Je veľkou prednosťou marxistickej strany, že sa usiluje z politiky urobiť nie iba záležitosť vyvolených politikov, ale vŕha ju do politiky najširšie vrstvy ľudí. Pravda, to sa nemusí dariť vždy rovnako úspešne, ale nezávisí to iba od dobrého subjektívneho úsilia.

V politike sú v podstate tri skupiny ľudí: tí, ktorí určujú a vypracúvajú základné politické programy a získavajú pre ich splnenie širokú masu ľudí, teda politickí vodcovia; ďalej široké masy ľudí, ktorí sú hlavnými nositeľmi politických a spoločenských premien a napokon aj skupina, ktorá sa zaoberá politikou ako vedou, politickou vedou. Nie je podmienkou, aby mali vždy zhodné názory. Jednota má spočívať skôr vo vzájomnej dôvere jednotlivých zložiek politiky, v ich spolupráci, podpore a súčasne diskusii, ktorej výsledkom bude rast poznávania politických procesov a rast schopnosti spoločnosti tieto procesy ovládať a regulovať.

Za centrum rozvíjania politiky v našich podmienkach pokladáme marxistickú stranu a jej riadiace orgány. Ich úloha spočíva nie iba v praktickom riadení politiky v každodennom živote, ale súčasne v rozvíjaní a uplatňovaní vedeckých základov politiky. Táto okolnosť však nijako nemôže znížiť úlohu politickej vedy a potrebu rozvíjania politických vied, a to predovšetkým osobitnými pracovníkmi, ktorí sa zaoberajú výlučne politickými vedami. Túto úlohu nemôžu v plnom rozsahu splniť vedeckí pracovníci historických vied a iných spoločenskovedných disciplín. Ani tí by sa však v žiadnom prípade nemali prestať zaoberať aj problémami politických vzťahov, a to aj v prípade, že sa utvoria osobitné pracoviská pre politickú vedu. Potreba ich spolupráce by však naopak značne vzrástla a priniesla veľa nových problémov.

Ani históriu, ani sociológiu nemožno považovať za vedu totožnú s politickou vedou, hoci mnoho styčných problémov môže k tomu zvädzať. Vzájomné zamieňanie niektorých vied prináša pre už jestvujúce spoločenské vedy neprimerane veľa problémov a podporuje stagnáciu rozvoja politickej vedy.

Politickou vedou sa dnes zaoberajú v mnohých štátoch. V Juhoslávii existuje

v Záhrebe fakulta, ktorá sa osobitne zaoberá politickou vedou. V Poľsku zaradujú politickú vedu do programov vysokých škôl ako samostatnú disciplínu. V Sovietskom sväze sa už pred niekoľkými rokmi verejne vyslovila požiadavka rozvíjať politickú vedu ako samostatnú vedu. Veľké množstvo západných univerzít v Spojených štátoch, v Nemeckej spolkovej republike, Belgicku, Francúzsku, v mnohých rozvojových krajinách má samostatné fakulty politických vied a politická veda je súčasťou programu vyučovania aj v iných, zdanlivo nepolitických odboroch.

Existujú medzinárodné združenia a organizácie pre politickú vedu, ktoré majú svoje kongresy, vychádza rad odborných časopisov, ktoré sa venujú výlučne politickej vede, mnohé právnické, sociologické a ekonomické časopisy sa vydávajú v spolupráci s pracovníkmi politických vied.

Tým nechcem povedať, že v každom prípade vždy ide iba o snahy vedecké, ideologicky nepodfarbené. Sú veľké rozdiely v tom, ako sa ponímajú politické vedy, rozdiely metodologické, svetonázorové a často aj rozdiely v ideologickej motivácii určitých stanovísk.

Pokúsím sa aspoň stručne načrtnúť hlavné prístupy k politickej vede, k jej ponímaniu, s akými sa dnes vo svete môžeme stretnúť.

1. Politická veda sa poníma ako súhrn viacerých čiastkových disciplín rôzne dôležitého stupňa, právnych, sociologických, psychologických, štatistických, ekonomických a mnohých ďalších. Spravidla sa nehovorí o jednej vede, ale o politických vedách ako o voľnom súhrne týchto viacerých disciplín.

2. Jeden čas sa u nás, ale aj v iných štátoch politická veda ponímala ako takzvaná štátoveda. U nás mal k tomuto stanovisku blízko prof. Neubauer, zástanca normativistickej právnej teórie. K tomuto stanovisku sa čiastočne približuje Francúz Meynaud, ďalej Kelsen a mnohí právnici. Významnú úlohu tu mal aj H. Laski, ktorého mnohí pokladajú za jedného zo zakladateľov modernej politickej vedy. Tento smer sa v svojom stanovisku opieral o práce Platóna a Aristotela a o teoretikov 17.—19. storočia.

3. Politická veda sa niekedy poníma aj ako filozofia politiky. Aj k tomuto poňatiu mal blízko H. Laski, zo známych svetových teoretikov ďalej napr. E. Fromm. U nás sa o toto poňatie pokúša Miroslav Kusý. Ani marxistické poňatie politickej vedy sa tomuto stanovisku nevyhýbalo.

4. Najrozšírenejšie je poňatie, ktoré politickú vedu stotožňuje so sociológiou politiky. Možno tu spomenúť M. Webera, u nás T. G. Masaryka, z novších autorov S. M. Lipseta, R. Dahrendorfa, R. Michelsa, H. Arondtovú, Z. Brzezinského, J. Waltra, Z. Baumana, Ch. W. Millsa, u nás Andreja Siráckeho a rad ďalších sociológov. Tento smer ponímania politickej vedy ešte zďaleka nevyčerpal všetky možnosti svojho prínosu pre rozvoj vedy.

5. Niektorí teoretickí pracovníci pokladajú politickú vedu za samostatnú disciplínu. Vidíme to napr. u niektorých sovietskych autorov, ako napr. u Burlackého. Také stanovisko zastáva aj C. J. Friedrich, di Mosca, Peter von Oertzen a ďalší. Aj keď tu ešte existuje mnoho nejasností, možno hovoriť o pokuse vybudovať samostatnú vedeckú disciplínu. Toto stanovisko je blízke aj nasledujúcemu, ktoré poníma politickú vedu.

6. ako vedu o riadení spoločenských, politických procesov. S pokusmi o formovanie tohto stanoviska sa u nás môžeme stretnúť u M. Kráľa, ďalej u V. Afanasjeva a u ďalších.

Ako tento krátky výpočet niektorých mien naznačuje, môžeme sa u každého poňatia stretnúť s autormi s veľmi odlišným ideologickým stanoviskom a často aj veľmi odlišným politickým postojom v praxi. Tejto otázke však zatiaľ nebudem venovať pozornosť.

Nebolo by iste správne chcieť niektorý z týchto smerov a prístupov k politickej vede preceňovať alebo podceňovať, uznávať za jedine správny alebo absolútne zavrňovať. Ideologické stanoviská sú v rámci každého poňatia rôzne a nemožno zo žiadneho poňatia robiť jedine správnu koncepciu.

Politická veda prechádza stavom svojho vnútorného konštituovania, keď nemožno robiť prognózy o všetkých cestách jej budúceho vývinu, ale treba účinne napomáhať jej rozvoj.

Mnohé z týchto poňatí sa prekrývajú a dopĺňajú, navzájom sa podnecujú, mnohí autori, ktorých sme priradili k niektorému poňatiu, nevyhýbajú sa a neodmietajú ani iné koncepcie.

Vo všetkých krajinách sa však politické vedy stále intenzívnejšie rozvíjajú a naše vedecké pracoviská a zodpovedné riadiace orgány vo vede by mali tento vývin nielen iba sledovať, ale podporiť aj u nás vznik pracovísk, ktorých základnou pracovnou náplňou bude politická veda.

Už dnes len bibliografia politickej vedy je taká rozsiahla, že je nad sily ojedinelých pracovníkov zvládnuť ju, a tým menej rozvíjať politickú vedu ako samostatnú vednú disciplínu. Knižná a časopisecká literatúra v tejto oblasti sa svojím rozsahom vyrovná väčšine iných oblastí spoločenských vied.

2. K niektorým otázkam poňatia predmetu politiky a politickej vedy

Pokúsím sa teraz dotknúť niektorých otázok postavenia politickej vedy medzi ostatnými spoločenskými vedami. Zaujímavé stanovisko k tejto problematike prináša nemecký profesor von Oertzen z Hannoveru v svojom článku *Überlegungen zur Stellung der Politik unter den Sozialwissenschaften*.¹

Miesto každej vedy v systéme vedy je určené jej metódou a predmetom. Povaha a rozsah problematiky politickej vedy nie je ešte doriešený, nie je jednoznačne zrejмый jej predmet ani jej metóda.

Predmetom sociálnych vied je spoločensky žijúci a konajúci človek, spoločensky žijúci ľudia.

Dejepisectvo, politická veda, sociológia sú disciplíny, ktoré sú navzájom tesne spojené, neoddeliteľné, predmet ich štúdia sa nie vždy bude zreteľne od seba oddeľovať, naopak, často sa veľmi prekrýva. Blízkosť skúmaného predmetu však nie je ešte dôvodom pre poprenie osobitosti príbuznej vednej disciplíny.

Politiku treba považovať za plánovité, organizované, cieľavedomé sociálne konanie, ktoré je zamerané na vybudovanie, udržanie alebo zmenu spoločenského poriadku.

¹ Köllner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie, roč. 1965.

Tomuto pojmu politiky zodpovedá politická veda. Politika je do značnej miery praktická veda. Nie je ju možné definovať iba jej špecifickými prostriedkami, fyzickým násilím a podobne. Politika používa na svoje presadenie prostriedky, ktoré sa v mnohých svojich podobách zhodujú s inými ľudskými činnosťami.

Podobne by nebolo správne orientovať politiku iba na štúdium podstaty a poslania štátu, ktorého činnosť tvorí síce najpodstatnejšiu časť politiky, no politická činnosť sa nevyčerpáva iba činnosťou štátu.

Preto je veľmi ťažké hovoriť o predmete politickej vedy v zmysle vymedzeného samostatného predmetu alebo spoločenskej činnosti, pretože sa rôznymi oblasťami spoločenskej činnosti zaoberajú aj iné sociálne vedy.

Z toho vyplýva aj nevyhnutná spolupráca politickej vedy so všetkými ostatnými spoločenskými vedami. Bolo by iste nesprávne z dôležitosti politickej vedy vyvodzovať hocikakú nadradenosť politickej vedy vo vzťahu k iným spoločenským vedám. Tak ako existuje vzťah politiky a umenia, politiky a ľudských vzťahov, politiky a práce, politiky a iných oblastí ľudskej činnosti, tak tiež existuje vzťah politickej vedy a estetiky, politickej vedy a politickej ekonómie ako vedy, politickej vedy a etiky, politickej vedy a iných spoločenských vied. Politická veda stojí pred úlohou, aby si aj u nás toto uznanie medzi ostatnými vedami vyslúžila.

Postihnúť v spoločenskom procese jeho politickú stránku, neupadnúť pritom do subjektivismu patrí k zvlášť ťažkým úlohám politickej vedy. V politike neexistuje nič samo osebe, ale vždy v istej spoločenskej súvislosti a podmienkovanosti. V politickej vede nemožno zjednodušovať, ale treba vytvoriť podmienky pre jej vnútorný rozvoj.

Ak sme povedali, že politická veda nemá jednoznačne vymedzený predmet svojho skúmania a svoju jednoznačnú metódu, treba súčasne povedať, že tento nedostatok je teraz do určitej miery vyvážený množstvom hodnotných empirických výskumov. Ak predtým dlho prevažovala metóda popisu, výkladu a klasifikovania zákonov, inštitúcií, politických organizácií, ideológií a ďalších oblastí predmetu politickej vedy, čo bolo pod značným vplyvom historickej a právnej vedy, dnešná, najmä americká politická veda sa pod určitým vplyvom empiricko-quantitatívneho smeru v sociológii a hlbkovo psychologickej školy v antropológii a sociálnej psychológii sústreďuje na inú metódu. Je ňou funkcionálna analýza politických pomerov a procesov, kvantitatívno-štatistický rozbor politického konania a správania sa jednotlivcov a skupín. Tieto snahy, ktoré ešte nie sú koncentrované, sa uplatňujú predovšetkým pri výskume strán a záujmových zväzkov, sociálnych a politických masových hnutí a tvorby elít, propagandy, verejnej mienky, volieb a charakterovej štruktúry homo politicus v ich rôznych javových formách.²

Tým nechcem vysloviť názor, že aj táto metóda môže vylúčiť ideologické za-

² Podľa *Wörterbuch der Soziologie*. Vydal Wilhelm Bernsdorf a Friedrich Bülow, Ferdinand Enke Verlag, Stuttgart 1955. Citované podľa zborníka *Vědecké informace ústavu marxismu-leninismu pro vysoké školy, sociologie, vědecký komunismus*, Praha 1965.

farbenie výsledkov práce vedca v odbore politiky. Je však potrebné týmto novým metódam venovať pozornosť.

Stretávame sa tiež s definíciou, podľa ktorej sa politická veda označuje za také odvetvie sociálnej vedy, ktoré vecne a kriticky skúma štát, pokiaľ je to inštitúcia a organizácia moci, a všetky vzťahy, procesy a útvary vládnutia, stručne povedané individuálne a kolektívne mocenské konanie, pokiaľ má akýsi vzťah k štátu. Pritom však nie je možné považovať politickú vedu iba za náuku o politickej moci.

Nechcem sa tu zoširoka zaoberať jednotlivými definíciami. S mnohými z nich bude iste potrebné polemizovať a hľadať správnejšie formulácie. To však nie je úlohou tohto úvodného článku o politickej vede, ale iste sa to stane predmetom ďalších diskusií. V žiadnom prípade však nemožno obmedziť politickú vedu iba na úlohu apologéta určitých politických inštitúcií a spoločenských formácií, čím nemám v úmysle poprieť potrebu plniť aj túto úlohu, v tom však nemôže spočívať výlučné poslanie politickej vedy.

3. Aké metódy sa dnes prakticky používajú v politickej vede

Okrem už naznačenej metódy sa v politickej vede používa viac iných metód, čo je dané jednak odlišným prístupom k chápaniu politickej vedy, jednak nesmiernou, a nie vždy postihnuteľnou šírkou objektívnych politických procesov a napokon aj tým, že politika sama zasahuje do viacerých, často veľmi odlišných ľudských činností, keď by výlučné použitie jednej metódy viedlo k deformácii vedeckého poznania.

Sú to najmä tieto metódy:

1. Právna metóda, ktorá sa zvlášť silne uplatňovala v predošlých obdobiach rozvoja politickej vedy. Aj keď ju v poslednom čase čiastočne zatlačili do pozadia iné metódy, nebolo by iste správne ju zavrhnúť. Najmä staršia politická veda, ktorá sa rozvíjala u nás predovšetkým na právnických fakultách, mala v tomto smere určitú tradíciu. Aj keď išlo do značnej miery o ideologicky zafarbené metódy na obhajobu kapitalistického spoločenského poriadku, je potrebná znalosť tejto tradície.

2. Historická metóda, ktorá sa veľmi silne rozšírila u nás najmä v nedávnych rokoch a niekedy sa používala ako jediná metóda pre poznávanie politických procesov. Jej použitie je v modernej politickej vede nevyhnutné. Zaznávanie historickej metódy v súčasných empirických výskumoch západnej politickej vedy viedlo k deformáciám poznávacieho procesu podobne, ako by mohlo viesť k deformáciám použitie výlučne historickej metódy. V každom prípade sledovanie určitých tendencií v histórii politiky a vyvodzovanie záverov z týchto tendencií pre ďalší trend politiky je pre politickú vedu prínosom.

3. Filozofická metóda, ktorej použitie prevládalo pred konštituovaním modernej politickej vedy. Treba povedať, že napriek veľkej potrebe empirického výskumu sa bez nej nemožno zaobiť v hľadaní správneho prístupu na začiatku výskumu, ani pri formulácii záverov výskumu.

4. Sociologické metódy, ktorých istou obmenou je metóda uvedená v predoš-

lej časti tejto state, sú dnes pravdepodobne najrozšírenejšími a nepoužívanými metódami modernej politickej vedy. To len zdôrazňuje potrebu tesnej spolupráce sociológov a politikológov.

5. Štatistická metóda ako doplnková metóda politickej vedy, ktorá ešte sama osebe nemôže vylúčiť určitú mieru neobjektivity. U nás je zvlášť potrebné, aby štatistické výskumy sa vo väčšej miere zaoberali sledovaním vývinu politických javov.

6. Psychologická metóda, ktorej prepracovanie je u nás v samých začiatkoch, je veľmi významná pre postihnutie tej stránky politických procesov, ktoré dlho ostávajú zakryté a spočívajú hlboko vo vedomí jednotlivcov, stávajú sa zdrojom masovej psychózy a uvádzajú ľudí do situácií, v ktorých nie vždy vedia ovládnuť svoje konanie.

7. Rozvoj kybernetiky, vedy o riadení, teória informácií prinesú a už dnes prinášajú politickej vede možnosť použitia nových matematických metód, ktoré musia byť predmetom širokého štúdia politikológov a matematikov.

8. Významnou metódou politickej vedy je tiež porovnávacia politická veda, ktorá sa u nás dosť obchádza, a nie vždy právom. Jej použitie prinieslo často veľmi zaujímavé výsledky, aj keď túto metódu nechcem preceňovať. Práce viacerých amerických politológov ukazujú spôsob jej použitia v Spojených štátoch. Ako príklad možno uviesť prácu Z. Brzezinského *Political Power USSR/USA*.

Politická veda nemá teda svoju jedinou metódu. Napokon aj mnohé iné spoločenské vedy používajú viaceré metódy pre svoje výskumy a pre koncipovanie svojich teórií.

Vzhľadom na to, že tu ide o novú vedu, veľmi náročnú, a nie vždy uznávanú, treba rozvíjať všetky metódy a počítať s možným vznikom ďalších metód. Súčasne však v rozvoji politickej vedy možno pozorovať priaznivé znaky zbližovania jednotlivých metód. Práca v tejto oblasti viac ako kdekoľvek inde vyžaduje potrebu tímovej práce a širokej spolupráce vedcov najrôznejších spoločenských oblastí. Preto by aj budovanie politickej vedy u nás malo vychádzať z takéhoto stanoviska, čo síce vopred nezaručí úspechy politickej vedy, ale umožní predísť elementárnym chybám.

Záverom tejto state možno povedať, že marxistická politická veda potrebuje a môže čerpať tak z mnohých veľmi cenných skúseností praktického úsilia celého svetového robotníckeho hnutia, ako aj z teoretickej práce tvorcov marxistického učenia. Na základe hlbokých znalostí výsledkov a smeru politickej vedy, rozvíjanej dnes už vo väčšine vyspelých štátov sveta, má možnosť zohrať významnú úlohu v praktickom živote našej dnešnej spoločnosti.

Je nesporné, že si v dohľadnej dobe prebojuje aj svoje oficiálne uznanie v našich vedeckých inštitúciách, zaujme trvale svoje miesto v sústave celej našej vedy a bude hrať spoločensky významnú úlohu. Predpoklady, ktoré sú na to potrebné, sú tu a treba podporiť ich správne uplatnenie.

Йозеф Шкалоуд

Политическая наука у нас должна создать себе условия для дальнейшего развития. Особенности политики затрудняют это дело. Политическая наука имеет много смежных областей с другими общественными науками, но ее нельзя отождествлять с ними. Она находится в стадии внутреннего формирования. Близость предмета политической науки с предметами родственных общественных наук не должна служить поводом к отрицанию ее самостоятельности.

Под политикой мы подразумеваем плановую, организованную, целенаправленную общественную деятельность, направленную на создание, сохранение, или же изменение определенного общественного строя. Политическая наука является в значительной мере практической наукой. Отношение между политической наукой и родственными общественными науками аналогично отношению между политикой и другой общественной деятельностью.

С точки зрения методологии в политической науке до сих пор преобладали методы описания, толкования и классификации законов, политических учреждений и идеологий, в настоящее время же, наряду с этими методами все больше применяется функциональный анализ политических условий и процессов, количественно-статистический анализ политической деятельности и поведения индивидуумов и групп. В политической науке применяются также некоторые методы других общественных наук.

Политическую науку можно охарактеризовать как отрасль общественной науки, критически изучающую государство, поскольку оно представляет учреждение власти и организацию господства, и все отношения, процессы и формы господства, индивидуальное и коллективное правление, поскольку оно как-нибудь связано с государством. Однако, она не совпадает только с наукой о политической власти. Понятие политической науки находится в процессе развития. Она не может ограничиться пропагандой определенных мыслей, полезной в данный момент для общества.

Мы ставим себе целью завоевать для политической науки официальное признание научными учреждениями чтобы она нашла прочное место во всей системе науки у нас.

ON THE NEED AND COMPETENCE OF POLITICAL SCIENCE

Jozef Škaloud

Political science in this country needs to create conditions for its development. The peculiarities of politics render this process more difficult. Political science has many common areas with other social sciences, yet, it cannot be identified with any of them. It is passing through a period of its own inner consolidation. The nearness of the object of political science to that of related social sciences is no reason for denying its autonomy.

Politics are considered as planned, organized, purposeful social dealings which are directed towards setting up, maintenance or changing of a given social order. Political science is, in a large measure, a practical science. The relation of political science towards related social sciences is similar to that between political and other social activities.

Methodologically, the method of description, explanation and classification of laws, political institutions and ideologies has prevailed in political science: at present, in addition to this, a functional analysis of political conditions and processes is being applied more and more, together with a quantitatively statistical analysis of political dealings and behaviour by indivi-

duals and groups. Moreover, some methods of other social sciences find application in political science too.

Political science may be characterized as that branch of social science which objectively and critically investigates the State, in so far as it is a power institution and an authoritative organization, and all the relations, processes and groupings of authority, individual and collective authoritative dealings, in so far as it has some relation to the State. However, it is not identical solely with teaching about political power. Its own notion is undergoing constant development. It cannot be confined to a mere propagation of certain ideas which may at a certain moment be useful to the society.

Our object is to win over official recognition in scientific institutions for political science, so that it may gain a place in the whole system of science in this country.